

Основно концептуално различие между системата на националните сметки и баланса на народното стопанство и отражението му върху статистическите характеристики на производствената активност

Проблемът за системата на националните сметки (СНС) е приоритетен при реорганизацията на нашата статистика с оглед да се постигне желаната съпоставимост със статистическите данни на страните, в които тази система се прилага, а това са преди всичко високоразвитите страни в Европа и извън Европа. Известно е, че СНС се създава през 30—40-те години на сегашното столетие.¹ Като първи изградени системи в литературата се цитират разработената под ръководството на Ричард Стоун, ръководил от 1938 г. изследователска група в Кембридж², и системата на Франция. Създаването на последната се свързва с името на Франсоа Перру и публикацията му Сметките на нацията³, а също така и с името на Клод Грюзон, „който следва да се счита като истински създател на системата на националните сметки във Франция“⁴.

Трябва да се подчертае, че системата на националните сметки съпровожда исторически една друга, аналогична по изследователския си заряд система — системата на баланса на народното стопанство (СБНС), създадена за пръв път в Съветския съюз през 1923/24 г.

И двете системи не са случайна находка. Те са резултат на последователното развитие на икономическата мисъл, като се започне от времето на физиократите, които първи приложиха макроикономическия подход при изследването на икономически явления и процеси, и се премине през класическата английска школа, начело с Рикардо, след това — през К. Маркс, а в първите десетилетия на сегашното столетие — и през Дж. М. Кейнс. Но не само логиката

¹ Terry Barker, Frederick van der Ploeg and Martin Weale, A Balanced System of National Accounts for the United Kingdom. In: The Review of Income and Wealth, Series 30, Number 4, 1984, p. 461.

² Маршал, Жан, Новые элементы французской Системы национальных счетов, М., Статистика, 1967, с. 26.

³ Perroux, Fr., Les comptes de la Nation, PUF, 1949.

⁴ Маршал, Ж., Пак там, с. 19.